

Kazimierz Rędziński

Wprowadzenie

Prace Naukowe. Pedagogika 12, 5-6

2003

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Wprowadzenie

Publikacja niniejsza jest kontynuacją i rozwinięciem problematyki przedstawionej wcześniej w książce *Edukacja wobec wielokulturowości*¹. W oddawanym do rąk Czytelnika tomie zamierzamy przybliżyć te aspekty życia społecznego, które stawiają przed instytucjami edukacyjnymi nowe wyzwania, wynikające ze stopniowej demokratyzacji życia oraz procesu integracji europejskiej.

Trwający proces demokratyzowania wszelkich sfer życia społecznego stawia przed rodziną, szkołą, organizacjami i stowarzyszeniami, a nade wszystko przed placówkami oświatowymi i opiekuńczo-wychowawczymi wiele nowych i zróżnicowanych zadań. Są one jednocześnie wyzwaniem jak i nadzieją na dokonanie zmian koniecznych w edukacji.

Hasła globalizacji oraz regionalizmu, związane nierozdzielnie z wielokulturowością, stają się słowami kluczowymi dla jednoczącej się Europy i świata. Niosą ze sobą nową problematykę, którą należy rozpoznać i poddać szczegółowej analizie. Aby uniknąć potencjalnych zagrożeń, warto odwołać się do doświadczeń wielokulturowych z przeszłości, dlatego też pierwsza część książki obejmuje artykuły przedstawiające historyczne aspekty owego zagadnienia. Jak wykazali autorzy, okres zaborów oraz Drugiej Rzeczypospolitej — czas współistnienia wielu narodów na ziemiach polskich — daje wiele cennych uwag i wskazówek, z których warto skorzystać i dziś. Natomiast w części zatytułowanej „Edukacja wobec wielokulturowości” zamieszczono prace pozwalające wstępnie zapoznać się z rolą szkoły i oświaty w przygotowaniu młodego pokolenia do świadomego i odpowiedzialnego udziału w procesie integracji Polski z Europą. Z kolei końcowa część publikacji została poświęcona zagadnieniom ekonomicznym w kontekście włączenia naszego kraju w struktury gospodarcze Unii Europejskiej.

Grupy mniejszościowe coraz bardziej uświadamiają sobie swą odrębność kulturową w sferze prywatnej, konstatują, że powinny mieć prawo do wyrażania tej odrębności w sferze publicznej. Przyjmując, że społeczeństwa będą stawały

---

¹ *Edukacja wobec wielokulturowości. Księga jubileuszowa ofiarowana profesorowi Januszowi Sztumskiemu*, pod red. M. Janukowicz i K. Rędzińskiego, Częstochowa 2001/2002.

się coraz bardziej wielokulturowe wobec realizowanej idei integracji europejskiej i globalnej, istotna wydaje się potrzeba stworzenia wizji ról społecznych dla młodego pokolenia.

Omówiona w niniejszym tomie problematyka wydaje się jedynie rozpoznaniem wstępnym, koniecznym jednak dla dalszych kroków, które umożliwią podjęcie optymalnych rozwiązań łagodzących ewentualne konflikty jak i wykorzystujących potencjalne szanse integracji Polski z Europą. Społeczne napięcia, oczekiwania i obawy, towarzyszące temu procesowi, dodatkowo wzmacniają zasadność prowadzenia badań mających na celu ich racjonalizację i wyznaczenie realnych perspektyw rozwojowych społeczeństwu polskiemu w odniesieniu do innych narodów europejskich.

Mamy nadzieję, że przedstawione artykuły przybliżą istotne problemy edukacji zorientowanej na przygotowanie do współpracy, wzajemnego zrozumienia, poszanowania odmienności i współdziałania na rzecz rozwoju pluralizmu kulturowego.

Kazimierz Rędziński